Tekst: Erik Franken en Ank Zegwaard

Stadslandbouw-plus in Breda

Soms kom je bijzondere initiatieven tegen die het doorgeven waard zijn, zoals stadslandbouw met een zeldzaam kippenras. Die extra dimensie krijgt stadslandbouw in Breda. Tot nog toe zijn het vooral sociale en/of tuinprojecten. Maar nu wordt er ook een zeldzaam kippenras op de kaart gezet.

Op twee locaties in Breda komen de zeldzame Kraaikoppen de stadslandbouw versterken. Ze vormen een onderdeel van een groter geheel en hebben daarin hun eigen taken. Want van oudsher scharrelden kippen op de boerderij rond en leefden ze van de groenten die niet mooi genoeg waren voor de tafel, bestreden het onkruid door de zaden op te pikken en hielden het slakkenbestand in toom.

Via een omweg op composthoop

Normaal gesproken belanden producten uit de stadstuinen die niet zo mooi meer zijn of doorgeschoten kroppen sla en andijvie op de composthoop. Nu wordt daar een schakel tussen gezet. Eerst gaat het groenteafval naar de kippen en vervolgens belandt de kippenmest op de composthoop. De compost is uiteindelijk weer het voedsel voor de groentetuin.

Door de kippen als tussenschakel in te zetten, komt er niet alleen meer gezelligheid op de terreinen met stadslandbouw, maar leveren de dieren hun eigen producten op: eieren en een lekkere bout van de haantjes die 'over' zijn.

Brabanter, een herenhoen met een bijzondere kuif

Startklaar

Inmiddels heeft stadslandbouwer Niels de Boer, op de locatie Bernhard de Wildestraat, een terrein van 500 vierkante meter beschikbaar gesteld voor de verwezenlijking van het idee. Ook komen er Kraaikoppen op het terrein van Belcrum

BKU

De BKU is de speciaalclub waarin de fokkers van Brabanters, Kraaikoppen en Uilebaarden verenigd zijn. De BKU zoekt al langer wegen naar het verwaarden van haar rassen. Het zijn de herenhoenders van weleer die niet alleen een plaats hadden op de buitens en bij landhuizen, maar ook geliefd waren bij deftige stadbewoners. Zo ook bij die van Breda. Als herenhoenders staan er BKU-kippen op Hinderstyen, een landgoed waar de cultuurhistorische waarden hoog gehouden worden. En in de zomer is de BKU present op de fair van Heerlijkheid Mariënwaerdt waar de BKU-kippen zich dan ook thuis voelen.
Uiteraard juicht BKU-voorzitter Piet Kroon dit project toe. Hij hoopt dat Kraaikoppen (werden vroeger gehouden in Gelderland en Brabant) en Brabanters (een Brabants ras) een plaats krijgen in het project van Breda, bij de al dan niet deftige stadliefhebbers.
Voor meer informatie over deze rassen zie het boek *Herenhoenders* van de BKU of www.szh.nl onder rassen of www.bku.nl.

ZH02-binnen.indd 14 29-04-16 10:16

Dicht bij huis beginnen

De vereniging Breda Hoen heeft naar analogie van de naam die de Kraaikop in Engeland heeft – 'Breda Fowl' – de Kraaikop omarmd als Breda-hoen. Deze vereniging doet haar best om de zeldzame Kraaikop te promoten. Ben Brouwers van de vereniging Breda Hoen was een van de initiatiefnemers om Kraaikoppen op te nemen in de stadslandbouw. Hij licht het als volgt toe: 'Breda heeft binnen zijn stadsgrenzen verschillende braakliggende terreinen. In overleg met de eigenaren zijn deze inmiddels in gebruik genomen door stadslandbouwers. Het idee om kippen neer te zetten op de verschillende locaties werd enthousiast ontvangen. Hierdoor kan extra aantrekkingskracht en promotie voor stadslandbouwprojecten gecreëerd worden. Naast het invullen van braakliggend terrein geeft een locatie met kippen in de stad een "natuurlijker" gevoel in de wijk en men kan genieten van levend cultureel erfgoed. We beginnen dicht bij huis. In eerste instantie met het Breda-hoen, Bredase productie en Bredase afzet en liefhebbers (vrijwilligers) betrekken bij de realisatie.' Nieuws over het project volgen? Zie www.bredahoen.nl.

Zo brengt kinderboerderij Wolfslaar levend erfgoed dichter bij kinderen (en volwassenen)

Beach. Voor de aanschaf van duurzame kippenhokken zijn de projecttrekkers met een crowdfundingactie gestart en het Rabo-coöperatiefonds heeft beloofd dat het project kan rekenen op een bijdrage. Van de benodigde middelen is inmiddels bijna alles binnen. Daarnaast is het mogelijk een kip te adopteren.

Scholen erbij betrekken

Als de kippen er eenmaal zijn, is het plan ook scholen bij het project te betrekken, zoals bij het uitbroeden van eieren. Zo leren kinderen van de basisschool de rassen kennen die behoren tot het cultureel erfgoed. Bijkomend voordeel is dat kinderen ook leren hoe kippen leven. De verzorging van de kippen wordt gedaan door vrijwilligers, vaak mensen zonder baan die zinvol bezig willen zijn. Kinderboerderij Wolfslaar heeft daarbij een belangrijke functie en bedrijfsleider Erik Franken is adviseur. Ook helpt hij vrijwilligers bij het wegwijs worden in het verzorgen van kippen.

Boerderij Wolfslaar

Kraaikop, een fier herenhoen

Promotie

Er zijn al bekende restaurants in Breda die Breda-hoen op de kaart willen zetten. Gelukkig woont Geert van de Kaa redelijk dichtbij. Hij is bekend met het slachten en verwerken van kippen. Hij heeft zich ook ontfermd over het Chaamse hoen. Alle kippenrassen die in Brabant voorkwamen, zijn te zien op kinderboerderij Wolfslaar, want die promoot, als door de SZH erkend educatief centrum, het Brabants levend erfgoed. Hopelijk werkt het idee van cultureel erfgoed in stadslandbouw aanstekelijk en komen, na de fans van het Chaamse hoen en de BKU-kippen, meer Nederlandse kippenrassenliefhebbers op een idee om hun kippenras op de kaart te krijgen. ●

ZH02-binnen.indd 15 29-04-16 10:16